

9. 1. 2024

Prohlášení profesních a odborových svazů kultury sdružených v ČMKOS

Profesní a odborové svazy kultury sdružené v ČMKOS jsou nuceny vyjádřit zklamání nad přístupem vlády k celému sektoru kultury. Premiér Petr Fiala a ministr kultury Martin Baxa ztratili důvěru velké části zaměstnanců, to především z těchto důvodů:

- Přes přísliby vlády přibližovat se k 1 % výdajů státního rozpočtu na kulturu se podfinancování kultury neustále prohlubuje, a to i ve srovnání s ostatními sektory. Tento stav ohrožuje činnost a často i existenci kulturních institucí i budoucnost uměleckého školství.
- Vláda nedodržela příslib daný zástupcům odborových svazů na konci roku 2022, že bude státním příspěvkovým organizacím v roce 2023 navýšen objem finančních prostředků určených na nadtarifní složky platů o 4 %. U příspěvkových organizací MK ČR toto navýšení neproběhlo; ministr kultury Martin Baxa ani přes urgenci ze strany odborů tento stav neřešil.
- Vláda přes opakované výzvy odborů k řešení odměňování zaměstnanců v kultuře do této chvíle nijak nereagovala. Propad reálné mzdy zaměstnanců kulturních institucí přitom bude od roku 2021 do roku 2024 činit až 22 %. Při jednáních se zástupci vlády jsme svědky pouze nekonkrétních proklamací a příslibů; od samotného ministra kultury Martina Baxy se nám nedostává očekávané podpory, z jeho strany nevnímáme žádnou aktivitu, a dokonce ani snahu o zlepšení podmínek odměňování zaměstnanců v kultuře.
- Navýšení platových tarifů v kultuře, které požadujeme, musí být pokryto odpovídajícím zajištěním finančních prostředků, a to jak pro příspěvkové organizace MK ČR, tak pro regionální instituce navýšením Programu státní podpory profesionálních divadel, symfonických orchestrů a pěveckých sborů, u něhož naopak dochází v roce 2024 ke snížení objemu finančních prostředků o 25 %.
- Vládou zvolený přístup má devastující účinky na činnost i významných kulturních institucí – viz rušení pracovních míst a propouštění v Národním památkovém ústavu nebo např. v Národním divadle. Nesouhlasíme s přístupem ministra kultury Martina Baxy, který o rušení pracovních míst dále odmítá jednat, alibisticky se odkazuje na kolektivní rozhodnutí vlády konsolidovat veřejné finance, a problematiku rušení míst a propouštění zaměstnanců považuje za „pouhé“ manažerské rozhodnutí vedení institucí. Odpovědnost za daný stav nese primárně vláda a ministr kultury, přitom tato odpovědnost je přenášena na vedení organizací a odborové organizace.
- Odmítáme i přístup územních samospráv, které se zjevně „inspirovány“ vládou, rozhodly nastolit trend úspor v oblasti kultury – příkladem může být situace v Olomouci, kde bylo rozhodnuto o sloučení dvou velkých tradičních kulturních institucí – Moravského divadla a Moravské filharmonie.

- Dosavadní jednání ministra kultury, stejně jako nezájem vlády a jejího předsedy, považujeme za alarmující. Premiér Petr Fiala do této chvíle neodpověděl na otevřený dopis zaměstnanců kultury s výzvami o řešení problémů v kultuře, který byl zveřejněn 8. 10. 2023.
- Unie zaměstnavatelských svazů ČR s Konfederací zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR dne 2. 1. 2024 vydaly stanovisko obsahující požadavek na 5% navýšení platových tarifů v oblasti kultury od 1. 4. 2024 s odkazem na významnou nedostatečnost základních platových tarifů v příloze č. 1 nařízení vlády č. 341/2017 Sb. ve srovnání s minimální a zaručenou mzdou platnou od 1. 1. 2024. Principiálně souhlasíme s návrhem navýšení platových tarifů v kultuře, nesouhlasíme však s názorem zaměstnavatelských svazů, že toto navýšení může proběhnout bez potřebného navýšení objemu finančních prostředků určených na platy. V kultuře, jak u státních příspěvkových organizací, tak u regionálních institucí zřízených městy a kraji není dostatek vnitřních zdrojů na garantování potřebné výše platů. Dále zásadně nesouhlasíme s návrhem, aby zvýšené prostředky do tarifního platu byly přesunuty z nadtarifního odměňování. Tím by šlo pouze o „optické“ nikoliv reálné navýšení platů. Navíc v mnoha případech by byl takový přístup v rozporu se zákonem, tudíž nemožný. Snaha o navýšení platových tarifů bez odpovídajícího finančního zajištění by byla jen dalším nesystémovým, spíše politickým krokem v tolik potřebném zásadním řešení odměňování zaměstnanců v kultuře.

Jiří Dokoupil, prezident Unie orchestrálních hudebníků ČR

Richard Rokos, předseda UNIE – odborového svazu profesionálních zpěváků ČR

Miroslava Knoflíčková, Odborový svaz pracovníků kultury a ochrany přírody

Iveta Bergerová, předsedkyně Odborového svazu pracovníků knihoven

Renata Soudná, předsedkyně Odborového svazu pracovníků kulturních zařízení

Stanislav Lehký, zástupce Herecké asociace v ČMKOS